

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 272 ՍԱԼԸ

ԻԻԶԻՆՃԻԻ ՍԷՆԷ

22 ՕԳՈՍՏՈՍ 1872

Սէտսը Հաղըզթ շիմտիլիբ հաֆթասա իւլ տէֆա եանի Սալը, Բէնջէնիպիզ վէ ճումաա էրթէսի կիւնլէրի քէսիլի նիւսիէ իլէ նէշր օլունաճաղ : Ղաղէթանըն Ապոնաթը Սէնէվի 6 . Սաթը սյըղը 3 պուշուգ վէ իւլ սյըղը 2 մէճիսիյէ վէ սէհէր նիւսիէսի 40 փարա տըր : Թաշրալար իլին բոսթա իւճրէթի ղամմ օլունուր : Ապոնաթըն Թարիիսի պէհէր այլն պիլինտէն եախոտ օն պէշինտէն իթիպար օլունաճաղ տըր : Ղաղէթայա տէրճ օլունաճաղ իշլուն կէօնտէրիլէճէք էվրագ վէ մէքեաթիպ Ղալաթասա էրմէնի Քիլիսէսի սօղաղընտա Ն . 49 իլէ մուրաղղամ Սէտսը Հաղըզթ մաթպասընա իրապ Թ . Լունուր : Իլանաթըն պէհէր սըրսալ իլք տէֆա 100 փարա . իլքնճի տէֆա 60 փարա տըր : Ուղուն նէշրիթ իլին սյըրճա բոզսարըղ օլունուր :

ՍԱԻԹԱՆԷ 22 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԻԱՐԻՃԻՅԷ

ԱՀՎԱԼԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻԷ

Գըրըմ մուհարէպէսինտէն սօնրա Ֆըրանսանըն քէսպ իթտիլի նուֆուս իւղէրինէ պիլթիւն ճիհան Ֆրանսա բօլիթիգասընը իլթիլղամ իթմէյէ պաշլատը : Վագաա տա տիւնեանըն հէր հանկը ճիհաթընտա օլուր իսէ օլուն զուհուր իտէն վագաալէրտէ միւճէրրէտ Ֆրանսանըն միւտախէլէսինէ եա մէճպուրիլէթ հասըլ օլմագտա իտի եա տա Ֆրանսա հէր մէսէլէտէ հաքիմ օլմագ իսթէմէսինտէն իտի, քի կէրէք Ղարպտա, կէրէք Շարգտա հէր մատտէտէ Ֆրանսա նուֆուսու Ֆրանսալ թէէսիլի, Ֆրանսըղ միւտախէլէսի օլթայա չըղմագտա իտի, էլ հասըլ Ֆրանսանըն քէսպ իթտիլի շէրէֆ վէ աղամէթի տէրէճէի նիհայէյէ վասըլ օլուպ, պրագալըմ 70-80 սէնէտէն պէրղ Սսիայը Ամէրիկայը ալթիւսթ իթմէսինի, մուհարէպէյի ալիլէրիյէ կէլինճէյէ տէկին Ալէմանայը վէ Ասթրիայը վէ Բրուսիայը վէ Բուսիայը վէ սայըր պէօլիք վէ քիւլիք տէվլէթլէրի իշթիւրաղա մէճպուր իտէն, վէ Շարգ վէ Ղարպ միլլէթլէրի նի տախի քէնտի բիլիթիգասընա պէյնզէթմէք իլէ տիւնեանըն պիլթիւն ալթընլարընը տախի քինտինէ չէքմէքտէ օլան պիլ Ֆրանսա պու կիւնքիւ կիւն նէ՝ օլտու :

Պիր իւլիւնճիւ Նաբօլէօն իւրյանէթի իլէ, Սէտան վագասընտա իգպալի իտպաթա թաճիլ օլտու, քի Ֆրանսանըն քէսպ իթտիլի աղամէթ վէ նուֆուսուստան իօշնուտ օլմայանլար Ֆրանսանըն պու մաղլուպիլէթինէ բէք տէ թէէսիլի իթմէ-

տիլէր, չիւնքիւ Բուսիա կէրէք Գըրըմ մուհարէպէսինտէն, կէրէք Ալէնլէր եիւլիւնալէն կէօրտիլիւ ճանճա վէ մալճա զիւնլէրի ունութամաղտը : Ասթրիա իսէ, քիմին սէպէպիւնտէն Վէնէտիլի, Թօպանայը, Միլանը ղայպ իթտի, Ֆիքքտէ տալիմ պուշլար մէսթուր իտի, քուսուրուտա հաքէղա, Բրուսիա, քի վագթը իլէ Ալէմանեա քէնտի ղապթընտա կիպի իքէն նասըլ օլտու տա Ֆրանսա պիլ չարըրտա նըսֆընը ղայպ իթտիլի, հէլէ պու շէլին աճըրընը չըղարմագ իլին, Բրուսիա, Ֆրանսայը աալթա պիլ իւլիւնճիւ տէվլէթ ըատտէլէրինէ գօյմայա աղչալընտա :

Վէ լաքին Ֆրանսանըն մաղլուպիլէթի պու կիւնքիւ կիւն էլըրա մուվալէնէսինին թէպտիլինէ, վէ պաղը ահանա մէլէրին պօղուլմասընա մուճիպ օլուպ, էլ հասըլ Ֆրանսանըն իգպալտան իտպարա թաճիլ օլմասը պիլ Ալէմանեա իմէրաթօրլուղու թէքիլ իտիւպ, պու կիւն էլըրալըն նէ բօլիթիգա գուլլանաճաղընը միւլքիլաթընա տիւլար իթտի :

Վագաա Ալէմանեա վէ Բուսիա վէ Ասթրիա իմէրաթօրլարընըն իլլու ալլընտա Պէրլինտէ իտէճէք միւլագաթլարընտա օլունաճաղ միւլաքէրէլէր հէր նէ գատար կիլլի թուլթուլմագտա իտէ տէ, պու միւլագաթ սուլս ու սալան իւղէրինէ պիլ իթթիֆագ իմիշ, ֆագաթ պիլճէ պու միւլագաթ եօգարըտա թաատա օլունան էասա մէպին օլմասը տա հա զիյաոտէ ագլա եագըն տըր, նէթէքիմ պաշգա պիլ շէյ, տիկէր թարաֆտան պու միւլագաթ նէ տէրէճէյէ գատար սուլս ու սալանը թէէմին իտէպիլիլ, գաշ քի պու իւլ իմէրաթօրլարըն միյանէլէրինտէ աալէմը էմիլիլէթ նիլէ տէլիլ վէ սէպէպլէր մէվճուտ սուր :

Պունտան գաթիւնաղար, պու սուլս ու սալան թապիլի, իմէրաթօրլարըն վէ հիւլթիւմաթլէրին էօթէտէն պէրու նիլէթը իալիսէ իլէ իսթիմալ իթտիլէրի պիլ թապիլ օլուպ, պունու իլէ տիւնեանըն ըալաթլընը վէ ինսան գանը աէօքիւլմէմէսինի արղիւ իթմէլէրի իսէ տէ, օպիլ թէրաֆտան հէման եարըն մուհարէպէյէ գըրեամ օլունաճաղ կիպի հաղըրըղլար, վէ նասըլ օլուր տա ինսան գանլալընըն զիյաոտէ աէօքիւլմէսինէ եէնի եէնի թէտպիլլէր վէ պուլուլար իլէ էճայը նալիլէ վէ ալաթը ճարիհէլէր իճատընա թէչէպալիւ իթմէքտէ տիլլէր, աճապա սուլս ու սալանը արղիւ իտէն հէր տէվլէթ, քէնտի օրտուլարընըն թանղիմինէ, վէ էսլիհայը ճէտիտէ իլէ թէքմիլ աաքէրլէրինի տօնաթմագ վէ սէֆայինը պահիլլէրինէ թապիլալէրինէ, գալլէրինէ, մէթանէթ վէ նիլամ վէրմէյօրլար մը :

Հէրնէ հալ իսէ պու կիւնքիւ կիւն էլըրա ղաղէթալէրինին քէաֆֆէսի տէ պու միւլագաթ իւղէրինէ բէք չօգ շէյ եաղմագտա օլուպ, պունլարտան պաղըլարը պու միւլագաթա էհէմիլլէթ վէրմէմէքտէ, պաղըլարը տալի Ֆրանսանըն շիմտիլի ճիւմհուրիլլէթ հալինի սէպէպ թուլթարագ իմէրաթօրլար միւլագաթընա տալիլ օլմայըպ, չիւնքիւ Ֆրանսանըն պուլունտուղու շու հալէ ըաղմէն իլէրիտէ վէրիլէճէք գարարլէրի պիլղաթուր գապուլէ մէճպուր օլունաճաղընը եաղմագտա տըրլար, Ֆրանսըղ ղաղէթալարը իսէ պու միւլագաթը աալա իշ եէրինէ գօմալըպ, հաթթա մուախիլէրէն հէր նէ շէյ վագը օլա իշթիւրաղ վէ իճթիւնապ իթմէլէճէլինի պիլթիլիլլարը, չիւնքիւ Ֆրանսա, պիլ Նաբօլէօն եիւլիւնտէն տիւլար օլտուղու պունճա պէլիլլէրտէն իտէլաա օլմագտա օլուպ, Ալէմանայա վէրի-

լէճէք իւշ միւստի թաղմինաթը պուլմագ իշին պու կիւնքի կիւն 50-60 միւստի փրանգ պուլմագը Ծրանսա նուֆուսանուն վէ ազամէթինին էլհալէթի հազի մահֆ օլմաորդընը, վէ Ծրանսը միլլէթինին տահա էօլմէմիշ օլտուղունու Էւրոբայա իպրազ իթաի:

Խիւլասայը քէլամ, Ծրանսանըն մաղ-լուպիլէթի իլէ պիր Ալէմանէա իմքէրա-թօրուղունուն թէշքիլ օլմասը, վէ Էւրո-բա բօլիթիգասընըն պիր հալը մէշգուգի-յէթատէ պուլունմասընա պու իւշ իմքէրա-թօրլարըն միւլադաթը հէլպէթատէ սահիհ պիր սուլէ ու սալահ իւղէրինէ միւլպէթնի օլապիլէճէք տիր, անճագ վուգուլթա միւլթաղըր օլմալըրը:

ՀԻԻԲԻԻՄՏԱՐԱՆ ՄԻԻԼԱԳԱԹԸ
ՎԵ ՖՐԱՆՍԱ

Ձէնո կիւն ագտէմ տէրճ իթալի-միշ իմքէրաթօրլար պահսընտա շու վէշ իլէ սէօյլէմիշտիր:

« Էւրոբանըն ճիւթը շիմալիսինտէ վագը օլան մէսէլէյէ կէլինճէ, Ծրանսա, իլէրուտէ զուհուր իտէճէք վագաալէրէ էհէմիլլէթ վէրմէմէքտէ տիր, Ծրանսա քէնտի քէնտինի թօրլարըր հալտէ ասլա էօլմիւշ նաղարը իլէ պաղըլմայըպ, հաթ-թա տուէլը մուաղզամանըն իթթիֆագըն-տան Ծրանսա խարիճտէ պուլունտուգճա, Էւրոբանըն մէնաֆիի աղիմէսի վըգայէ օ-լունմուշ առտ օլունամաղ »:

Կուէր Գօլէն պու պահսըմըղ իւ-ղէրինէ քէսպը շիտտէթ իտէրէք իսթիմալ իթալիմիշ էլֆաղը պիր թէհաիտ զանն վէ գընաս իտէր, « պու նէ տիվանէճէ թէհաիտ տիր » տէր զաղէթայը մէղպուր « սօն պահարտա Պէրլինտէ իճրա օլունա-ճագ թաալիմի աքէրիլէյէ տալէթ օլուն-մաեան սայըր հիւքիւմտարան նիլին թէհ-

ՍԵՏԱՀԵԹՆԱՄԵԻ
ՀԱՊԸԳԵԹԱՆ

(271 Ենճի Նուսթուրու. Դ-ԷԷԷ)

Լաքին զիյատէ իլէրի ելիւրիւմէյիպ, պիր գաշ կիւն եալընըղ օրատա իգամէթ իթաիքտէն սօնրա, պըրագտը կիթաի: (Յունվար 1868)

Անճագ Կուլաղի հէնուղ օրատան մու-ֆարագաթ իթմէղտէն սաքին օլտուղու-մուղ ճէպէլին նաղըր պէյի քի իսմի թէ-սէմմա իտի, տէրունի գալպիլտէ մէրքիւղ օլան ֆասիտ էֆքերաընը պիղտէն միւս-թէթիւր իտէրէք, պաղը տէֆա պիղի թէշ-ճի իտէրէք շու վէշ իլէ սէօյլէր իտի:

« Պէն սաղ օլտուգճա սիղ գօրգմայը-նըղ, սիղին իսթիւրահաթը հալ, վէ թէհ-մինաթը պալինիլին իշին պէն հէր վէշ ի-լէ տուրմուշում »: Պիղի պու թարղ միւս-թէրի հիլլէտիքտէն սօնրա, եօգարտա պիղէ իթալի սըրղաթ վէ իւլյանէթինի թաաաթ իթալիմիշ Հապէշ թէրճիւմա-նըմըղ քի Թէսէմմա քէնտի թէրաֆընա

տիտ կէօսթէրմէլի տիր » տէր, հալպու քի Ծրանսըղլար պու թարղ վուգուլթէրին միւլթէսնա պիր մուամէլաթընա միւնհա-ղըր օլմագտա տըրլար:

Պէրլինտէ թապ ու նէշը օլունան Գօրբէքօնու Բօլէնէ-հիւքիւմէթ զաղէ-թաաընը, իւշ միւստի իսթիգըրաղ իւղէրի-նէ տէրճ իթալի պահսը զաղէթայը մէղ-պուր պիր քէրլէ չէշմը տըղղաթ իլէ նա-ղար վէ գրաաթ իթմէսինի քէնտիւսինէ իսթար իտէրիլ:

« Ծրանսանըն իթիպարը մալիլէսի թէտղիւք վէ թէհէսսիւղ օլունտուղու թագ-տիրտէ, Էւրոբա մուվաճէհէսինտէ Ծը-րանսա քէնտի ֆէրայիլին ըզհար իլլէտի-յինէ զանի օլմալը տըր, պինայէն ալէյհ տէյիլ եալընըղ մալիլէճէ ֆէրայիլ, իլլա բօլիթիգաճա տաիսի պու հուգուգու ֆէ-րայիլէ մալիլ օլմուշ տուր »: Մ. Պիղ-մարղըն քէնտի զաղէթաաընըն շու պէյա-նաթը իւղէրինէ Կուէր Գօլէնըն արիղ ու ամիղ միւլթալաա իթմէսինի իսթար իտէրիլ:

Իմաի Ծրանսանըն Էւրոբա մուվաճէհէ-սինտէ պիր ֆէրայիլի բօլիթիգէսինին վար օլտուղունու, Պէրլին գապիլէթօսունուն ըէյիսը վիւքէլաղը իղըրը իթմէքտէ տիր, վէ մանթըգճա տաիսի պու ֆէրայիլտէն պիր հուգուգ թէվէլլիւա իթմէքլէ, Ծը-րանսա Էւրոբայա պօրճուր օլմասը կիպի Էւրոբանըն տաիսի մուգապէլէթէն ֆէրա-յիլէ մէֆրուղ պուլունմասը թապիլի տիր, ֆագաթ թէրաֆէյին պու ֆէրայիլի նէ-տէն իպարէթ տիր, պուլու տա պիր վագ-թը միւլթէհիլտէ թահթը թէղէքքիւրէ ալաճաղըղ:

Անճագ զաղէթայը մէղպուրէ շիմաի-լիք շունու աղնաթմաղ իսթէրիլ քի, Էւ-րոբատա պիր ճիւղի մէվըի մաթլուպ իյ-լէմէմիլ իլէ թէհտիտամիլ պիր իսան իս-թիմալ իթմիշ օլմաորդըմըլտան թայիպ

ճէլպ վէ էսրարընը օնա պէյան իլլէմիշտի, պիղտէն իշ պղնամագ իշին պիղէ կէօն-տէրիւր, վէ Պէյին աղըր իլէ պիղէ չէօյլէ սէօյլէր: « Պիլիւրիմ քի պու սանտըղլար իմքէրաթօրուն տուր, լաքին պարուլթ, սիւահ վէ թօրունուղ վար իսէ պիղէ թէս-լիւ իտինիլ քի տիւշմէնէ գարըր գօյապի-լէլիւմ, վէ էկէր իղթիղա իտէր իսէ, սիղ էմին օլունուղ իմքէրաթօրա պէն ճէվա-պընը վէրիւրիմ »: Բէք չօգ տէֆա պու թարղ իսան գուլլանտըղընտան պիղիթա-ճիլ իտէր իտի, վէ սանտըղլարըն տէրու-նինտէքի օլանը աղնամագ իսթէր իտի: Վէ պիղ ճէվապ վէրտիւք, ըահիպլէրին էանընտա եալընըղ ըուհանի քիթապլար իլէ խաշտան մաատա պիր շէյ պուլուն-մաղ, սիղին մաղնունուն օլտուղունուղ շէյ-լէրին պիղիւմ եանըմըլտա պուլունմասը պիղէ հէմ այըպ տըր, հէմ նիղամըմըղա, մէղհէպ վէ ֆէրաիլիլիլէ մուղայիլ տիր: Պիղիմ ծիւհարմըղ ճէնապը Հագըրն քէ-լամէրի տիր, քի վաղ իտէրիլ, թօրլա-րըմըղ հաղըլթը Իսանըն քէնտի ըէսիւլլէ-րինէ իհսան իլլէտիլի սաատէթ տիր: Իմ

օլունմամըղա պու պիր վէսիլէ օլամաղ:

Խուսուսու իլէ Պէրլին Գօլնէր վէ Աւիւսպուրկտան մաատա Էւրոբա քէաֆ-ֆէթէն պիղիւմ իլէ հէմէքքէար տըր, 1870 մուհարէպէյի ալէրիլէտէ Ծրանսա մաղ-լուպ վէ զաաֆ գալտըղը հալտէ Բարիս ահանամէսինին պաղը պէնտլէրինին թաղ-էրի ու թէպուրիլ խուսուսունտա ագտ օ-լունան գօնֆէրանտա, Ծրանսանըն հա-ղըր պուլունմասընը Բուսիա թալէպ իլլէ-միշ իտի, վագաա ահվալը Ծրանսայա նա-ղարէն Էւրոբա, Ծրանսայը սարֆը նաղար իտէպիլիւրտի, ֆագաթ Բուսիա նիլին պի-ղիւմ մուալէնէթիմիլի թալէպ իլլէտի, էվ-վէթ Բուսիա, Ծրանսանըն մէյտանը մու-հարէպէտէ մաղլուպ օլմասընա էհէմիլլէթ վէրմէտի, վէ աղըպէթէստիշ Ծրանսըղլա-րըն միւտալէլէսինէ իհթիւմ վէ լուղում կէօրմէք իլէ էինէ մուաղզամ պիր միւ-լէթ պիլտի:

1870 թշրինի սանի 13 թարիլի իլէ Բէնս Կորչագօֆուն Թուրտա Բուսիա մաս-լահաթիւղարը պուլունան Մ. Օգունէֆէ թահրիլ իլլէտիլի մուխապէրաթը ըէսմիլլէ-սինտէ, « Բուսիա դապիլէթօսու, տէր միւ-շարիլէյ, էլհալէթուհաղիհի մուվաճէհէյի Էւրոբատա ելիւքէք մէվիլտէ պուլունան Ծրանսա, ահանամէյի իմպալյան տուէլը մուաղզամէրտէն պիրի օլտուղունա իմթի-սալէն, Ծրանսանըն տաիսի հուղուրի իլէ ահանամէյի մէղպիւր թաաթիլ ու թէպուրիլ օլունաճաղընը հիւքիւմէթը միւշարիլէյհիւ-մայէ իսթար իթմէքտէն տուր օլունամաղ » օլտուղունու պէյան իտէր:

Իմաի պու շէյ, 1856 ահանամէսինէ պիտ վէ մախսուս օլմաղին, Էւրոբանըն հէր ահանամէլէրի վէ իլէրուտէ վէրիլէ-ճէք հէր գարարլէրի տաիսի պուլունա մէ-նուլթ տուր:

Ծրանսանըն միւտալէլէսի վագը օլ-մաարգճա, հուգուգու ահալի հագըղնտա

տի էկէր Պէյ էֆէնտի պու քէլամէրիմիլ զէ զանի օլմաղ, վէ ինանմաղ իսէ, իսթէ-տիլի անտէ սանտըղլարըն տէրունինտէ օ-լանլարը քէնտինէ կէօսթէրմէյէ հաղըրըղ:

Պու ճէվապլարմըղ իւղէրինէ սուրէ-թը սիվալ հաղիւմ վէ իսթիւրհամ չէղլինէ թէպուրիլ իտէրէք, թէրճիւմանըմըղն էլի իլէ պիղէ շու վէճ իլէ խապէր կէօնտէ-րիւր: « Ծարըն Կուլաղիլէ գարըր ճէնկէ չը-գաճաղըմ, լաքին թէհսիւլի իլէ պիլտիւր-րիւմ քի կիլինէճէք գըրմըղ վէ էէնի էլ-պիսէմ օլմաորդը իշին պու մուհարէպէ-տէ օնա գարըր իւղէրիմտէքի շու էսկի ըուպալարմ իլէ պուլունաճաղըմ քի պի-լէ զայէթ այըպ տըր: Հալ պու քի գըրմըղը էլպիսէի ճէտիտէ կիլինէճէք օլ-սամ, տիւշմէն պէնի թանըյաճաղընտան տօղրու պէնիւմ իւղէրիմէ հիւճմ վէ աթէշ իտիւպ, աքէրլէրիւմ պէյհիւտէ եէրտէ թէլէֆ օլամաղ »: Պու քէլամլէրին նէ ա-յարտա վէ գըլմէթտէ օլտուղունու ֆէհմ իտէր իտիլ իսէ տէ, պու ճիւլլէ մէճպուր օլտուգ զիլլի տէսթտէն քէնտինէ Գօլնէ-տան պիր ճէտիտ էնթարի վէրմէյէ: Մէղ-

Էւրոբատա վերիլեճէք գարարլէրին իճրա
օլապիլմէսի , Պէրլին վէ Գօլննը գապադ
գաֆալըլարտան պաշգա քիմսէնին խաթր
ու խայալինտէն կէչէմէզ , պիզ պու էֆ-
քեար իւղէրինտէ ղայէթ միւսէրրահըզ վէ
չունու տախի թէքերիւրէն պէյան ի-
տէրիզ քի , Պէրլինտէ վուգու պուլաճադ
միւլադաթա նէ հասէտ իտէրիզ , նէ տէ
պու միւլադաթտան իթիրազ իտէրիզ :

Ֆրանսանքն պու իւշ իմբէրալթօրաբ
միւլագալթնոա պիր իշի եօգ տուր, Թիւր-
քիանքն իգպալինի տիւշիւնմէքտէն էլվէլ
քէնտի տախիլի իշէրինի սըրայա դօմայա
տահա զիյատէ միւրաճճաճ թուլթար, Թիւր-
քիա պիղլէրէ ըզհարը թէհտիտ իթմէքտէ
տէյիլ տիր, վէ Սլավ թէարիւղիւնտէն աէ
խէյֆ իթմէյիզ, անճադ պունտան թէվէլ-
լիւտ իաէճէք շուրիշլէրտէն ինթիրազ իթ-
մէք քիմէ բաճի իսէ օ տիւշիւնսիւն, Ֆը-
րանսա պէօյլէ ինթիրաղարա էհէմիյէթ
վէրմէյի վազիֆէ ատտ իթմէյ :

Պիղիմ էւրոբայա օլան բօլիթիզա ֆէ-
րայիզինտէն պահս օլունուպ, պալատե
գիրքի սէպգաթ իթօիյի միսիլլիւ, էւ-
րոբանըն տախի պիղէ օլան վաճիպէ.
սինի վագթը ղէմանը կէլտիյինտէ, մէն-
փաաթլը պիւր թարիդ իլէ թահթը թէ-
ղէքքիւրէ ալընհապ օլտուղունու թէքէր-
քիւր խտէրիղ : (ԳՈՒՄԱՆԻՍՏԻԿ)

Մ. ՎՈՆԵՆԻՆ ՎՈՒԳՈՒԱԹԸ

Բարեխօսէ թապ ու նէշը օլունմագոս
օլան Բէհ- դագէթասը, Թրուսիլ մուխպի-
րինին էմիլյէթէ շահան պիր մահալաէն
ալարդը մալիւմաթը թափսիլէն տէրճ իթ-
միշ տիր :

ԹՂՈՒՂԻԼ 16 աղօս/թօս .

Մ. Վ. օղէ՛ ճէնապլէրի տւննքիւ կիւն
 չէիօ իւլ ճիւմհնր Մ. Թիէրտէն իճթի-
 ըամամթը ֆայիգէ իլէ գապուլ օլունսուգ-

քիւր էնթարկի օ կէճէ իգոս իտիւպ,
քիմնէ իլէ կէօրիւյմէյէրէք պիղէ թէշէք-
քիւրէ կէլտի, վէ դարչըմըզտա իւշ տէ-
ֆա եէրէ էյիլէրէք շէյլէ սէյլէտի: «Պու
էյլիյինիզէ մուգապիւ քէնտիմի սիղէ ֆէ-
տա իթմէյէ հաղըրըմ, վէ հիշ պիւ թէ-
րաֆոտան սիղէ պիւ քէպէճը վարիտ օմայա
միւսաատէ իթմէմ: Շայէթ եարընքի մու-
հարէպէտէ վէֆաթ իթսէմ պիլէ հիշ դայտ
իթմէյինիզ, սիղի պէնիմ գաթըրլարըմ ի-
լէ սաղ սէլիմ Այլլապատա դատար եէթիշ-
տիրմէյի գարտաշըմա էմըիւ թէնպիհ իթ-
միշիմ: Պիղ իսէ պու իւմիտպախշ քէ-
լամկարտա քիւլլիէն մուղայիրի պաշգամա-
նա վէ մէալ կէօրիւրտիւք, եանի, հէրնէ
քի սէյլէյօր վէ վատ իտէյօր իսէմ, եա-
լան տըր, հաթթա սահիհ պիլէ օլա, պու
հիւմէն սիղի սօյմատըգճա վէ սանտըղլա-
ընըրը թէքմիլ պօշաթմատըգճա սիղէ պու
ճէպէլտէն գուրթուլուշ եօգ տուր: Պէ
պու վէսվէսէմիզ պիէսաս տէյիլ իսէ տէ,
քէնտինէ պէյան իթմէմիշ իտիք: Աովաղի
օ կէճէ պիզտէն մուֆարագաթ իթտիքտէ
քիւշիւք պիւր գապ իլէ պիղէ պէյանը մէմ

տա մուգատոտմա պա թահը իրաթ արզ ու
 իֆատէ իյլէտիյի վուգուաթը թէէսիւֆէյի
 շիֆահէն տախի պէյան վէ թաֆսիլ իյլէ-
 տիյինտէն աթի իւլ շիքը պէյան իյլէտի-
 յիմ թաֆսիլաթըն սըհհէթինի թէէմին ի-
 աէրիմ:

Մէֆիրի միւշարիւլէյհին ալէյհինէ ազ-
տէմճէ թէվաթուր պուլան արաճիփէրին
քեամիլէն մուղալիրի օլունալ , հէր եէօլմ
ազո օլունան զօմիաիսնտա կէօյա տախի-
լիյէ նաղըրը թէրափըննամն պու արաճիփ-
լէր նէշր օլունմուշ իմիշ :

Մայեյնը Հիւմայուն Միւլիւքեանէ-
տէ, էլլիէրին ընամի թէչըիֆաթէրի,
1867 տէ շու վէչչի իլէ մուգարրէր օլմուշ
իտի, Շէօլէ քի, ընամի թէպըիգլէրտէ
Զաթը Շահանէ, վէ սէֆիր պլագաա
պուլունուպ, ֆաղաթ խուսուսի միւլա-
գաթլարտա Զաթը Թաճտարիլէրի թահ-
թընա գուուու իթմիշ պուլունսուղու հալ-
տէ, քէնտի եանընտա էլլիյէ մախսուս
պիր տէ Զաթը պուլունաճագ քըր, քի
պու ընամի նիլամ պէշ սէնէտէն պէրու
ճարի տիր:

Իման Մ. Վօկէնին պուքէրը Մապէյը Հիւմայունէ ազիմէթի, միւլադաթը մախսուսէ ատտ օլունուր իտի իսէ տէ Զաթը Շահանէ այադտա պուլունտու, պունուն իւղէրինէ վադաա Մ. Վօկէրէամի նիլամը իֆատէ էյէտի իսէ տէ, Զաթը հազրէթը Միւլիւքեանէ սէֆիրի միւշարիւէյհէ ճէվապ պուլուրտուլար քի, « էյֆա էյէտիւլէրի պու վիզիթա, ըէամի պիր վէտա վիզիթասը օլուպ, ֆազաթ միւլազաթ արըլիսիւնտէ իսէնիզ, օթուրուլմասը նիլամըն իյթիզասը տըր »:

[illegible]

Թըրսո-կովազի պէյին տէրհալ օրտու
սունու արապ կիթմէսի թէքրար ավտէթ
իթմէք նիյէթի իլէ իմիշ : Օրտունուն պիւ-
թիւն աղըրըղընը վէ ասքէրլէրին գարը-
լարընը վէ չօնուգլարընը պիր նէհրին եա-
նընա դօյվէրիպ, օն պէշ կիւն սօնրա իլք
օրտույու գուրսուղու մահալէ օրտուսու-
նու թէքրար դուրար քի, իքի գալլէրին
վասաթընտա պիր մահալ իտի : Օքայա վաս-
լուր օլմազ, Սըպ-Սմպանըն էթէյինտէ
վէ իչէրի թէրաֆլարընտա միւթէվաթթիւն
պիւթիւն քէյլիւլէրի քէնտինէ էթպլիմ
վէ իթաաթա տալլէթ իտէր : Պունլար կօ-
վազիյէ խօշնուտիյէթ իլէ իթաաթա հա-
զըր վէ ամէտէ օլտուգլարը հալտէ, Թէո-
տորուն հալը միւսթագպէլինտէն էնտիշէ-
յէ տիւշար օլտուգլարընտան, իպլթիտատէ
թէրէտտիւտտէ գալմըյլար իտի իսէ տէ

ալամէթի իւրադ գլուխումստը, հալպու-
քի պու միւշահէտէ օլունան ճուղի պիր
պէրուտէթ, Մ. Վօլէ իլէ սապըզ խարի-
ճիյէ նազըրը օլուպ, Ճէմիլ բաշաննն Ե-
րլինէ մուախարէն Բարիս սէֆարէթը սէ-
նիյէսինէ նասպ ու թային զըլննան Սէր-
վէր բաշա միյանէլէրինտէ մինաղապէ
թահվիլ օլտու. պինայէն ալէյհ Բե-
թեղէ սէֆիրինէ շու վէշն իլէ իֆատէ
իթտի քի, քէնտիլէրի Լէյլիէ-Պէ Էֆ-
քերալընտա պուլունտուզը հասնպի իլէ
օ մազուլէ թավը ու հարաքէթի Չաթը
Թաճտարիլէրինին թէնսիւֆիւնէ մըւճիպ
օլմուշ տուր:

Մ. Վ. օկէնին մաթլուպ իթալիյէ նի-
զամ քեամիլէն գանունու տիքլօմպսիայէ
մուաֆէդ իտի, չիւնքիւ սէֆիլի մուշա-
րիէյն միւլադաթը մախսղսէտէ պուլուն-
մազըն Զաթը հազրէթը Փատիշահի գու-
ուտ իթմիշ օլտուզու թագադիրտէ Մ. Վ. օ-
կէնին տախի օթուրմասը իգթիզայը հալ-
տէն իտի :

Վազաստ սէֆերի միւշարիւէյհին է-
հէմմիյէթսիդ պիր մազտէ հազդընաս
ըսրար իթմէսի շահանը թէէսիւֆ պիր
հաւ օլտու, չիւնքիւ պիր աոիբըմաթըն
մէհարէթի, վուդուա կէլէն պի մանա միւշ-
քիլաթլարա էհէմմիյէթ վէրմէյիպ անճադ
ֆէվզէլ առէ մէնֆաաթլէրի տըղզուր վէ
մուհաֆազա իթմէք տիր:

Իմտի մէտէլէ պու վէչհ իլէ զահիր
օլտուղու թադտիրտէ սէֆիրիմիլ պիր մէ-
սու լիլլէթտէ պուլունմուշ օլամադ :

Իշխան պառ ճիհէթէ մէպնի սիդի թէ-
 քմին իտէրիմ քի Վ. Վ. Բէ ճէնապլէրի
 նէ թէթաիր վէ նէ տէ ազլ օլունապլիիր,
 Հաթթա սէրլան մէմուրիյէթլ ճէլլիէսինէ
 ալլաթի տալի քէնալիսինէ իսթար օլուն-
 մուշ տիր Վ

Պր. մատտենին հալլ ու թէսլիյէսի-
նի, Մ. Թիէր, խաղիճիյէ հազըրը տէր-

նիհայեթ կելիպ թէպիւմ օլտուղլարընտա ,
 Կովաղի պէհէր , գարիյէնին Շէյխլէրինի
 թէպտիւ վէ քէնտի թէրաֆընտան ևէնի
 Շէյխլէր վազ վէ թային իտէրէք , անլէր-
 տէն զապլընա կէչիրտիյի տավարըն
 պիր մըզտարընը թէքրար քէնտիլէրինէ ի-
 թա իտէրէք խանլէրինէ ավտէթլէրինէ
 ըուխսաթ վէրտի : Պու վէճհ իլէ ձըլկա է-
 յալէթինին տէօրթ թէրաֆընը վէ հէման
 քեաֆֆէյի միւսթաճքէմաթընը զիյրի թէս-
 խիբէ ալարազ , Տախուսա շէհրինին վազը
 օլտուղու Շըմալ սընըրընք տախի մոհա-
 ֆազա իթմէք իչիւն ՏէստէյՊըրդ ևամ
 քիմէսնէյէ իհալէ իյլէտի :

Այսպիսով իրենց տեղի կենտրոն-
տեղ, ճեպերի մուհաֆազու իթմէք իշխան
քէյլուլէրտէն պիղիւմ պէյին եանընա քիմ-
սէ կէլմէտիքտէն մուստա, էլ ալթընտան
Այսպիսով առամ պիլէ կէօնտէրիպ, քէն-
տինէ իթմաւթ իթմէյէ տալիս սեօզ վերիւր-
լէր իտի, շու շարթ իլէ քի նէհպ ու զա-
րաթ վէ խանէլէրինի իհրազ իթմէքտէն
իճթինապ իտէճէք օյուր իսէ:

(St 4-4)

